Network of European Integrity and Whistleblowing Authorities (NEIWA)

Declaració de Bratislava
22 de maig de 2026

ÀUSTRIA	Viennese's External Reporting Office for EU Infringements
BÈLGICA	Federal Institute for the Protection and Promotion of Human Rights Federal Ombudsman
	Flemish Ombudsman Office
	Ombuds Brussels
	Ombudsman of the German-speaking Community
	Ombudsman of Wallonia and the Wallonia-Brussels Federation
BULGÀRIA	Commission for Personal Data Protection
CROÀCIA	Office of the Ombudswoman
REPÚBLICA TXECA	Ministry of Justice
FRANÇA	Defender of Rights
ALEMANYA	Federal Office of Justice
GRÈCIA	National Transparency Authority
IRLANDA	Fiosrú- Office of the Police Ombudsman
	Office of the Protected Disclosures Commissioner
ITÀLIA	National Anticorruption Authority
LETÒNIA	Corruption Prevention and Combating Bureau of Latvia (KNAB)

LUXEMBURG	Office of Whistleblowers
LITUÀNIA	General Prosecutor's Office
MONTENEGRO	Agency for Prevention of Corruption
POLÒNIA	Commissioner for Human Rights
ROMANIA	Ministry of Justice
	National Integrity Agency
ESLOVÀQUIA	Whistleblower Protection Office
ESLOVÈNIA	Commission for the Prevention of Corruption
ESPANYA	Andalusian Office Against Fraud and Corruption
	Castilla y León's Independent Authority on Corruption Matters
	Catalan Anti-Fraud Office
	Independent Authority for the Protection of Whistleblowers
	Valencian Anti-Fraud Agency
SUÈCIA	Swedish Work Environment Authority
PAÏSOS BAIXOS	Dutch Whistleblowers Authority

Network of European Integrity and Whistleblowing Authorities (NEIWA)

Declaració per reforçar l'eficàcia de la protecció de les persones alertadores a la Unió Europea

BRATISLAVA
22 de maig de 2026

Preàmbul

Es recorda que NEIWA que actualment representa 22 països i 33 autoritats, es va constituir a l'Haia el maig de 2019 i ha reforçat la seva governança mitjançant l'adopció de la seva Constitució a Roma (2023) i del seu Reglament de procediment a València (2024), així com les declaracions adoptades des de 2019;

Atès que la Directiva (UE) 2019/1937 va establir un marc comú per a la protecció de les persones que informen sobre infraccions del dret de la Unió i va suposar un avenç significatiu en la salvaguarda de l'interès públic a tota la Unió Europea;

Atès que es reconeix que la comunicació d'irregularitats (whistleblowing) exerceix un paper determinant en la detecció de males pràctiques, en el reforç de la rendició de comptes i en la consolidació de la governança democràtica i de l'estat de dret;

Emfatitzant que una protecció efectiva de les persones alertadores és essencial per garantir la transparència, prevenir la corrupció i preservar la confiança pública;

Observant, tanmateix, que l'aplicació de la Directiva ha posat de manifest reptes persistents, com ara la fragmentació, la incertesa jurídica i les barreres a la presentació de denúncies;

Subratllant que les limitacions d'abast, les inconsistències en la seva aplicació i la insuficiència de mesures de suport en comprometen l'eficàcia pràctica;

Reconeixent, així mateix, que la divergència entre els enfocaments nacionals en debilita encara més la coherència; i

Manifestant preocupació pel fet que la manca de claredat jurídica, una aplicació desigual i determinades pressions estructurals poden posar en risc la independència i l'estabilitat de les autoritats encarregades de la protecció dels alertadors, amb el conseqüent risc de minva de la confiança, de la rendició de comptes i de l'aplicació efectiva del dret de la Unió;

Advertint que l'afebliment d'aquestes autoritats —ja sigui per limitació de mandats, manca de recursos o amenaces a la seva independència— pot erosionar de manera significativa la confiança en els sistemes de denúncia i dissuadir les persones de presentar informació, fet que, en darrer terme, perjudica el control democràtic i l'aplicació del dret de la Unió;

Declaració de l'Assemblea

Nosaltres, els membres de NEIWA, reunits a Bratislava el 22 de maig de 2026,

Constatem,

— El compromís continuat dels membres de NEIWA amb la millora dels marcs de protecció de les persones alertadores i amb la contribució a l'avaluació permanent i al reforç de la Directiva (UE) 2019/1937;

— L'adopció de la nova Directiva (UE) 2026/1021, relativa a la lluita contra la corrupció, que harmonitza la definició dels delictes de corrupció entre els Estats membres i estableix un nivell comú de sancions efectives, proporcionades i dissuasives; i

— En particular, l'exigència de la Directiva (UE) 2026/1021 que els Estats membres adoptin les mesures necessàries per garantir que la Directiva (UE) 2019/1937 sigui aplicable a la comunicació d'infraccions relacionades amb la corrupció, inclosos el suborn tant en el sector públic com en el privat, la malversació, el tràfic d'influències, l'exercici il·lícit de funcions públiques, l'obstrucció a la justícia i l'enriquiment derivat de la corrupció, així com la instigació, la cooperació necessària, l'encobriment i les temptatives de comissió d'aquests delictes.

Recomanem als nostres membres que:

— Contribueixin activament a garantir una interpretació i aplicació coherents de les normes internes, d'acord tant amb la literalitat com amb els objectius subjacents de la Directiva (UE) 2019/1937.

— Continuïn desenvolupant pràctiques coherents en la gestió de les comunicacions d'informació, incloent-hi la millora de la qualitat, la claredat i el seguiment de les comunicacions.

— Reforcin l'expertesa i la capacitat professional de les autoritats competents, a fi de garantir una tramitació efectiva, independent i imparcial dels casos.

— Promoguin la confiança en els mecanismes de comunicació mitjançant la garantia de la transparència, l'equitat i una comunicació oportuna amb les persones informants, així com mitjançant la prestació de serveis d'assessorament d'alta qualitat, inclòs l'accés a un suport psicològic adequat.

Instem els legisladors, els governs i totes les parts interessades a:

— **Pel que fa a l'eficàcia i l'abast del marc jurídic:**

- Revisar amb caràcter prioritari i, si escau, adaptar la legislació nacional per assegurar-ne l'alineació amb la nova Directiva (UE) 2026/1021 relativa a la lluita contra la corrupció, reforçant així la coherència entre els marcs anticorrupció i els sistemes de protecció de les persones alertadores.

- Ampliar l'àmbit material de la protecció de les persones alertadores per incloure totes les irregularitats greus i infraccions del dret nacional, per tal d'eliminar així la inseguretat jurídica i eliminar buits de protecció.

— **Pel que fa a les mesures de suport i la protecció contra les represàlies:**

- Establir estàndards mínims que exigeixin la prestació de suport jurídic i psicològic als alertadors en tots els Estats membres.

- Promoure informació completa i accessible sobre les mesures de suport disponibles, per tal que els alertadors puguin exercir efectivament els seus drets.

- Reforçar les garanties contra les represàlies, abordant explícitament les seves formes indirectes i informals i assegurant-ne l'aplicació efectiva en la pràctica.

- Introduir mesures preventives i cautelars per protegir els alertadors des d'una fase inicial, incloses durant procediments en curs.

- Garantir l'aplicació coherent de les garanties processals, inclòs el principi d'inversió de la càrrega de la prova, en tots els Estats membres.

- Assegurar que la protecció no es vegi limitada per condicions restrictives o ambigüitats procedimentals que puguin excloure persones que informen legítimament.

— **Pel que fa a l'aplicació i la capacitat institucional:**

- Establir mecanismes d'execució clars i efectius, que incloguin un règim sancionador proporcionat i dissuasiu, per garantir el compliment de les normes de protecció de les persones alertadores.

- Mantenir i salvaguardar la independència institucional de les autoritats de protecció de les persones alertadores, assegurant que disposin de recursos suficients, actuïn lliures d'influències indegudes i puguin actuar amb eficàcia, com a condició fonamental per generar confiança.

- Promoure la recollida sistemàtica i la publicació de dades comparables sobre alertes per facilitar polítiques basades en evidències.

— **Pel que fa a la denúncia anònima:**

- Reforçar l'obligació de gestionar adequadament les denúncies anònimes, tant en canals interns com externs, en els sectors públic i privat, com a element essencial de sistemes accessibles, eficaços i fiables. Això ha de permetre que les persones puguin denunciar transgressions sense por a represàlies, assegurant alhora un seguiment diligent tant de la denúncia com del sistema de protecció.

- Garantir que les persones que posteriorment siguin identificades continuïn gaudint de protecció plena.

— **Pel que fa a la implementació pràctica i la sensibilització:**

- Impulsar accions de sensibilització, orientació i formació, especialment per a jutges, professionals jurídics i persones designades responsables de gestionar denúncies amb l'objectiu que els mecanismes existents siguin coneguts, entesos i percebuts com a accessibles i fiables tant per part dels col·lectius professionals com de la ciutadania.

- Promoure un canvi des del compliment formal, orientant les organitzacions cap a pràctiques efectives, ètiques i basades en la confiança, que afavoreixin i donin suport actiu a la denúncia responsable.

Instem la Comissió Europea a:

— **Aclarir i, quan sigui possible, harmonitzar** conceptes jurídics clau i definicions existents (com ara el dret a escollir entre canals interns i externs, la inversió de la càrrega de la prova o la configuració d'un delicte autònom)[i], per garantir una aplicació coherent de la Directiva (UE) 2019/1937 a tota la Unió Europea.

— **Aportar claredat sobre les obligacions dels Estats membres** de garantir la prestació d'informació i assessorament independents mitjançant autoritats independents, i definir les garanties essencials necessàries per salvaguardar

la seva independència institucional i operativa, incloent-hi mandats clars, recursos adequats i protecció davant d'influències indegudes.

— **Fomentar la transparència** en els canals de comunicació establerts per les institucions, òrgans i organismes de la Unió Europea.

— **Proporcionar orientacions sobre la recopilació de dades** per garantir la disponibilitat de dades fiables i comparables que permetin una avaluació efectiva del marc normatiu i la identificació de mancances en la legislació i en la pràctica.

— **Establir directrius per als Estats membres** sobre la transposició de les disposicions relatives a la protecció de les persones alertadores previstes a la Directiva (UE) 2026/1021, garantint la coherència entre els marcs anticorrupció i els sistemes de protecció de les persones alertadores, tot preservant la independència de les autoritats competents en aquesta matèria.

[i] NEIWA Contribució de NEIWA a l'avaluació de la Directiva (UE) 2019/1937 relativa a la protecció alertadors